

Шелест Д.О., Савич А.О., Самойліч С.О.

Науковий керівник: Полінкевич О. М. д.е.н., професор
Луцький національний технічного університету

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Військова агресія росії проти України очолила перелік факторів, що негативно вплинули на інвестиційний клімат, на другому місці опинилась корупція, на третьому – слабка судова система. Водночас негативний вплив COVID-19 гендиректори оцінили як мінімальний та поставили на останнє місце у цьому списку. До негативних факторів респонденти також додали низьку купівельну спроможність, логістичні виклики, наявність тіньової економіки, пошкодження інфраструктури, міграцію робочої сили, ціни на паливо, нечітку процедуру мобілізації та валютні обмеження.

У роботі ми глибше розглянемо сутність інвестиційної привабливості підприємства та основні підходи до її визначення. Завданнями роботи є висвітлення основних показників діяльності та управління інвестиційною політикою підприємства, виділення показників інвестиційної привабливості підприємств, визначення місця управління інвестиційною привабливістю підприємств в системі управління.

Інвестиційна політика – це багатогранна економічна категорія, яку розглядають на всіх рівнях економіки країни, від держави в цілому національна інвестиційна політика - до рівня підприємства – корпоративна інвестиційна політика.

Поняття інвестиційної політики держави включає в себе, головним чином, політику пріоритетів витрачання державних ресурсів. Інвестиційна політика держави, складова загальної економічної політики, формується на вищому рівні управління країною. Ця політика чинить вирішальний вплив значною мірою на регіональний рівень, на великі державні монополії та на окремі підприємства й організації, що виконують державні замовлення.

Основні напрямки інвестиційної політики залежать від цілей кожного суб'єкта економічної системи. Ціль інвестицій різна для кожного рівня: для підприємства мета інвестицій в максимізації прибутку при зменшенні витрат на виробництво певної продукції; для держави цілі більш великі – підвищення безпеки країни і її виробничого потенціалу, підвищення життєвого рівня населення [1].

Відповідно до сучасної точки зору, результатом вкладення грошових коштів, незалежно від обраного методу, при ефективному управлінні має бути збільшення вартості підприємства та інших важливих показників ефективності. Стале конкурентоспроможне функціонування будь-якого сучасного підприємства можливе тільки за умови його модернізації, активного і всебічного розширення діяльності та використання новітніх технологій, як у виробництві, так і в управлінні. Здійснення цих заходів вимагає доступних (дешевих) джерел додаткових фінансових ресурсів – інвестицій [2].

Інвестиції дають підприємствам більше можливостей для розвитку і зростання, також вони необхідні за умов обмеженості або навіть відсутності ресурсів у підприємстві. Однак інвестори зацікавлені, перш за все в тому, щоб повернути спочатку вкладені кошти, примножити їх і отримати прибуток, тобто в окупності вкладень. В даний час немає єдиного підходу як до визначення, так і оцінки інвестиційної привабливості. Серед визначальних її критеріїв інвестиційної привабливості підприємства зазвичай розглядаються такі аспекти підприємства, як привабливість продукції, кадрова, фінансова, територіальна та інші.

До аспектів продукції можна віднести: якість, ціну, рівень диверсифікації. До кадрових-якість персоналу і керівництва. З фінансового боку інвесторів найбільше цікавить склад активів організації, ліквідність, прибутковість, фінансова стабільність і платоспроможність [3].

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства відіграє дуже важливу роль, так як потенційні інвестори приділяють найбільш значну увагу цій особливості, в більшості випадків вдаючись до вивчення показників фінансово-господарської діяльності підприємства за останні 3–5 років.

Крім того, для найбільш правильної оцінки інвестиційної привабливості підприємства інвестори виробляють його оцінку як частини галузі, а не як будь-якого окремого суб'єкта, порівнюючи його з іншими фірмами, що працюють в даній галузі [2].

Задля забезпечення вищого рівня інвестицій у ЦСР, важливо забезпечити власників бізнесу інформацією та гайдами щодо того, як вони можуть допомогти досягти значного ЦСР-впливу через свої бізнес операції. Головною перешкодою для ЦСР (імпакт) інвесторів є можливість визначити перспективні інвестиційні проєкти.

2018 року за ініціативи ПРООН у співпраці з SDG Finance. SDG Impact розробила глобальну платформу SDG Investor Platform-інструмент для просування ЦСР в інвестиційному секторі країн світу, відповідно до пріоритетів та напрямів.

Для залучення капіталу, для національного розвитку приватного сектору для досягнення ЦСР. Карта країн описує інвестиційний потенціал, розкритий у ЦСР, та бізнес-моделі, які представляють інвестиційні можливості.

Запущена у травні 2021 року МЦПД за дорученням ПРООН в Україні. ПРООН в Україні, «Інвестиційна карта ЦСРУ країни» була розроблена як посібник, що містить детальну інвестиційну інформацію у 22 секторах, визначених у 5 пріоритетних секторах. Україна визначила наступні пріоритетні сектори: (I) продукти харчування та напої, (II) інфраструктура, (III) відновлювані ресурси та альтернативна енергетика, (IV) транспорт і (V) технології та зв'язок [4].

Комплексна методика оцінки інвестиційної привабливості заснована на аналізі фінансового стану підприємства і проводиться за даними бухгалтерської звітності. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства передбачає об'єднання даних в групи. В першу чергу проводиться аналіз фінансового стану підприємства на основі даних бухгалтерської звітності:

- аналіз рентабельності;
- рівень інноваційної активності підприємства;
- аналіз фінансової стійкості;
- аналіз ліквідності та платоспроможності;
- частка підприємства на ринку продукції.

Рентабельність – це коефіцієнт, що показує рівень доходів підприємства. Коефіцієнт рентабельності відображає ефективність роботи підприємства в цілому, а також прибутковість різних напрямків роботи підприємства. Тому рентабельність є досить важливим показником для інвестора. Для отримання найбільш точних даних про рентабельність підприємства потрібно розрахувати наступні коефіцієнти:

- рентабельність активів;
- рентабельність продажів;
- рентабельність власного капіталу;
- рентабельність виробничих засобів.

Показник фінансової стійкості показує здатність підприємства в майбутньому гарантувати собі необхідні кошти з метою здійснення виробничого плану. При аналізі фінансової стійкості підприємства розглядають залежність підприємства від позикових коштів.

Підприємство є фінансово стійким, якщо всі показники стійкості в нормі. Якщо показник власного капіталу підприємства дорівнює показнику позикового капіталу або несуттєво більше позикового капіталу, фінансове становище можна вважати нестійким.

При аналізі характеристик необхідно звертати увагу на динаміку показників за кілька років. Це допоможе найбільш повно оцінити фінансову стійкість підприємства. Також

необхідно проаналізувати конкурентів в галузі розглянутого підприємства і провести оцінку їх діяльності [3].

Найсуттєвіше на формування рівня інвестиційної привабливості підприємства впливають підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві, поліпшення якості управління кредиторською та дебіторською заборгованістю, зростання ефективності використання оборотних коштів, удосконалення управління прибутком підприємства, вжиття маркетингових заходів та управління якістю, підвищення ефективності управління ціноутворенням на продукцію підприємства, зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок впровадження екологічно безпечного обладнання, налагодження та якості діяльності внутрішнього аудиту [5].

Управління інвестиційною привабливістю підприємства є фактором його діяльності, який дозволяє залучити інвесторів та забезпечити стійкий розвиток бізнесу. Для досягнення цієї мети необхідно розробити ефективну стратегію управління ризиками, забезпечити стабільність фінансового стану підприємства, підвищити якість продукції та послуг, розвинути інноваційні технології та забезпечити високий рівень конкурентоспроможності на ринку.

Управління інвестиційною привабливістю забезпечує комплексний підхід, який включає в себе аналіз ідентифікації ринкової ситуації, виявлених інвесторів, оцінку ризиків та визначення шляхів забезпечення стійкого розвитку підприємства. Такий підхід дозволяє отримати інвестиції на конкурентній основі та забезпечити максимальний ефект від інвестиційних проектів.

Отже, управління інвестиційною привабливістю підприємства є фактором, що впливає на успішність його діяльності та дозволяє забезпечити стійкий розвиток в умовах ринкової конкуренції.

1. Інвестиційна політика підприємства та організації. Інвестиційна діяльність – все, що Вам потрібно про неї знати. URL: <http://xn---dtbjmwegiok9b3mho.xn--j1amh/інвестиційна-політика-підприємства/> (дата звернення: 28.03.2023).

2. Заїка С. О. Фактори формування інноваційного потенціалу підприємств. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2015. Т. 20. Вип. 6. С. 94–97.

3. Короткова О. В. Інвестиційна привабливість підприємства та методика її оцінювання. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. С. 32–36.

4. Як визначити інвестиційну привабливість вашого бізнесу або проекту?. Дія.Бізнес - Головна сторінка. URL: <https://business.dia.gov.ua/handbook/impact-investment/ak-viznaciti-investicijnu-privablivist-vasogo-biznesu-abo-proektu>.

5. Федоренко І. А., Приходько А. А., Ярошенко М. О. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства. Сорокові економіко-правові дискусії : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 24 вересня 2019 р. Львів : ФОП Шпак В. Б., 2019. С. 24-26. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48215>.

6. Полінкевич О. М. Маркетинг туризму та готельно-ресторанної справи : навч. посібник. Луцьк : ЛНТУ, 2022. 288 с.

7. Стратегії та технології інноваційного розвитку : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Полінкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 416 с.

8. Ліпич Л. Г., Хілуха О. А., Кушнір М. А. Стратегічні цілі управління компетентностями підприємства. *Інтелект XXI*. 2019. № 6. Ч. 1. С. 124–128.

9. Ліпич Л., Хілуха О., Кушнір М., Шостак. Імплементация World Class Manufacturing в систему управління бізнес-процесами підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* : журнал. 2019. № 3 (19). С. 38–48. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2019-03-38-48>.